

JAARVERSLAG 2023

VegaBoerderij
Groene Hart

Inleiding	
5	
Over dit jaarverslag	
5	
De coöperatie in opbouw	
5	
Ledenontwikkeling en promotie	
5	
In bedrijf	
6	
Jaaroverzicht van maand tot maand	
6	
Ecologisch presteren	
9	
Sociale pakketten	
9	
De coöperatie – boer, vrijwilligers en commissies	
10	
De boer en trainees	
10	
Vrijwilligers	
10	
Oogstcommissie	
10	
Commissie personeelszorg	
11	
Bestuur	
11	
Raad van Commissarissen	
12	
Ontwikkeling eigen vermogen	
13	
Omzet	
13	
Personeelskosten	
14	
Afschrijvingskosten	
14	
Overige bedrijfskosten	
14	
Continuïteit en ondernemingsplan	
14	
Gebeurtenissen na balansdatum	
14	

Inleiding

Over dit jaarverslag

Jaarlijks brengt Vegaboerderij Groene Hart Coöperatie U/A (de Vegaboerderij) verslag uit over het voorbije jaar. Het Jaarverslag wordt opgesteld door het Bestuur van de coöperatie en wordt voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering (ALV) die de stukken vaststelt. Het jaarverslag geeft een beeld van het jaar, en bevat de Jaarrekening en een verantwoording over verbetering van de natuurinclusieve wijze van werken. In 2023 was er geen Raad van Commissarissen, waardoor het statutair vastgelegde advies niet is afgegeven. Dit jaarverslag 2023 gaat over het derde jaar dat de VegaBoerderij actief is.

De coöperatie in opbouw

De coöperatie is opgericht op 12 januari 2021. Het oprichtingsbestuur heeft zorg gedragen voor:

- statuten;
- bestuurlijke bepalingen;
- regels eigenaren, deelnemers & vrijwilligers;
- ondernemingsplan, inclusief (meerjaren-)begroting.

Het bestuur heeft binnen dit kader gehandeld in het verslagjaar.

Het initiatief van de Vegaboerderij is bijzonder. Hoewel iedereen zijn eigen redenen heeft om lid te worden, zijn meerdere motivaties gedeeld. Deze redenen om lid te worden dragen we uit op de website en in andere uitingen:

1. Betere groente: lekkerder van smaak, betere voedingskwaliteit
2. Biologisch, zonder kunstmest en bestrijdingsmiddelen
3. Minder voedselkilometers
4. Introduceert andere landbouw
5. Lagere prijs (uiteindelijk)
6. Zeggenschap over het assortiment
7. Bouwen aan community en kennis

Er zijn in 2023 twee Algemene Ledenvergaderingen geweest. Een staande zomerbijeenkomst op de boerderij waarbij onder andere het financieel verslag van 2022 werd vastgesteld en een wintervergadering waarin onder andere de gewenste oogst en begroting voor 2024 werden vastgesteld.

Ledenontwikkeling en promotie

Bij de start van de coöperatie is ervoor gekozen om volgens een opbouwplan door te groeien naar een gezonde bedrijfsvoering. Hiervan is sprake als jaarlijks met de opbrengst van groentepakketten de kosten betaald kunnen worden. Tot dat moment wordt het ingebracht ledenkapitaal mede gebruikt om het negatief jaarresultaat te dragen. De groei van het aantal leden én het aantal afnemers van de jaarlijkse groentepakketten is dus cruciaal.

In het eerste jaar hebben 53 leden zich veelal spontaan aangemeld op basis van persberichten of een ontmoeting op een duurzaamheidsmarkt. In het tweede jaar bleef de instroom beperkt tot 10 leden. De verdere ledenwerving heeft in 2023 daarom veel aandacht gehad van het bestuur. Rond proefleden is een strakker proces georganiseerd. Mede op advies van de oude Raad van Commissarissen (RvC) en de toekomst commissie en ingegeven door achterblijvende ledengroei is in

de ALV van juni besloten tot meer variatie in vormen van deelnemen (certificaathouders zonder pakket, afnemers donorpakketten en certificaten voor éénpersoonshuishoudens).

De Vegaboerderij heeft zich in 2023 gepresenteerd op 5 regionale duurzaamheidsmarkten en in diverse persberichten. Daarnaast zijn de Open Dagen op iedere eerste zaterdag van de maand geïntroduceerd. Het afnemen van een serie proefpakketten bleek een goede manier om potentiële leden te laten ervaren of het concept van de Vegaboerderij bij hen past en is de belangrijkste route voor ledeninstroom. Daarom heeft het bestuur een strakker proces opgezet rondom proefleden.

Vanwege de trage opstart van het seizoen kon het eerste proefpakket pas half juli worden uitgegeven. Het introduceren van meerdere deelnamevormen heeft zijn vruchten afgeworpen. In 2023 hebben we aan 48 proefleden een serie pakketten uitgereikt, zijn in totaal 14 mensen lid geworden waarvan 4 met een éénpersoonshouden-certificaat en zijn 7 afnemers van donorpakketten ingestroomd. Begin 2024 zijn vanuit deze proefpakketten nog 3 leden ingestroomd.

Door de late start en tegenvallend weer is in 2023 de eerste uitgifte van pakketten pas eind mei op gang gekomen. Daarna is de oogst goed op gang gekomen, met vooral in de tweede helft van het seizoen ruime pakketten. De leden hebben door de loop van deze gebeurtenissen als ware pioniers welwillend en positief gereageerd. Gedurende het jaar is geregeld actief bij hen gevraagd naar de beleving, en de ervaren kwaliteit en smaak van de groente. Dit leverde vrijwel altijd mooie reacties op. De uitgiftedagen met ondersteuning vanuit de eigen vrijwilligers waren dikwijls ronduit gezellig.

In bedrijf

Jaaroverzicht van maand tot maand

Afsluiting van 2022

Het jaar 2023 begon met het afronden van het vorige jaar en het oplossen van het arbeidsgeschil met boer Martijn van Zanten. De beëindiging van het contract met de boer en het gelijktijdig vertrek van de twee trainees had een zware wissel getrokken op de enkele vrijwilligers op de boerderij en bestuursleden. Er was onzekerheid over de financiën en het toekomstperspectief – zeker bij de toenmalige Raad van Commissarissen. Het werven van een nieuwe boer liep hierdoor ook vertraging op.

Om het nieuwe jaar toch goed te beginnen is extern advies gevraagd van een ervaren boer (nu werkzaam bij Herenboeren). Met zijn teeltplan konden we aan de slag en zou een nieuwe boer direct kunnen werken. Het oogstplan dat was besproken op de ALV is vertaald in een bewerkingsplan. Eind februari startte Gepco van Ek als nieuwe boer op zzp-basis.

De leden van de RvC deelde eind 2022 het optimisme van het bestuur niet langer en besloot om (gefaseerd) op te stappen. De ALV heeft daarop eind 2022 op voorstel van het bestuur een toekomstcommissie ingesteld, bestaande uit Ronald Hoevenaars, Ingrid van Uffelen en Theo Dijt. Zij hebben gesprekken gevoerd en gespiegeld aan ervaringen elders. Tenslotte hebben ze in de vroege zomer gerapporteerd dat de situatie weliswaar precair was, maar met de ingezette koers en versterking van de ledenwerving ook voldoende mogelijkheden bood om een gezonde toekomst te bereiken. Met dit toekomstperspectief is 2023 uiteindelijk van start gegaan.

Januari 2023

In januari namen we formeel afscheid van Martijn van Zanten, onze eerste boer. Uit de afronding met Martijn hebben we lessen geleerd en een personeelscommissie ingesteld met mensen die ervaring hebben met personeelszaken.

Februari

Februari is, net als januari, een rustige maand. Er is genoeg tijd om voor te bereiden op het nieuwe oogstjaar. Op de volle grond zijn de plantenstronken verwijderd, is de bouw van de kas voorbereid, het gereedschap en de keet onderhouden en is conform afspraak de boomgaard van de verpachters gesnoeid, in ruil voor peertjes en appels voor de uitgifte later in het jaar.

Maart

In maart stelt Boer Gepco zich voor. De Vegaboerderij, die al twee jaar draait, biedt hem een goede plek om het vak te leren. Halverwege maart gaan de eerste planten de grond in. In een halve sneeuwstorm is de tweede tunnelkas geplaatst, onder koude en natte omstandigheden. Helaas ging het plastic al snel kapot en moest deze vervangen worden.

Om vrijwilligers te ondersteunen is een rooster app (Inzetrooster) voor de vrijwilligers in gebruik genomen. Een goed experiment wat later dit jaar is gestopt; Whatsapp en een vrijwilligerscoördinator blijken toch beter te werken.

April

De bomen achter de keet worden gesnoeid, de eerste planten worden in de kas gepoot en de inspiratiemarkt in Alphen op 22 april levert 7 proefleden op.

Mei

Op 6 mei vindt de eerste uitgifte plaats! Veldsla, rucola en spinazie staat op het menu. Het is nog koud en de groente komt met moeite uit de grond.

Juni

Op 4 juni staat de Vegaboerderij op GoudAsfalt mét de nieuwe Vegaboerderij bakfiets. De vrijwilligers en boer komen op 6 juni samen om te praten over hoe het gaat en wat beter kan. Conclusie is dat er meer vrijwilligers zijn, maar op momenten expertise wordt gemist. En er zijn altijd meer werkzaamheden dan boer en huidige vrijwilligersgroep kunnen oppakken. We zetten in op werven van meer vrijwilligers.

Op 14 juni vindt de ledenvergadering plaats in 'Poolse Landdag' stijl. De ALV geeft ruimte voor nieuwe lidmaatschapsvormen: een € 1.000-certificaat voor eenpersoonshuishoudens en de mogelijkheid voor afnemers van 'donorpakketten', die vrijkomen als certificaathouders geen pakket (meer) afnemen.

In de nieuwsbrief geeft de boer aan dat de boerderij in een spannende tijd zit. De kassen zijn vrijwel leeg en de open grond is nog niet goed in gebruik door de nattigheid. De tractor heeft sporen in het land gereden en op plekken is de grond simpelweg te nat om er groenten te planten. We hebben geen glazen bol: de boer zegt zich geen zorgen te maken over eventuele droogte. Maar droog gaat het worden...

Juli

Het blijft heel droog en heel warm. Meerdere vrijwilligers hebben met emmers water handmatig beregend, wat maar korte tijd vol te houden is. Er wordt geïnvesteerd in irrigatie, zowel in de kassen als buiten op het veld. Om betere afstemming tussen boer, vrijwilligers en bestuur te krijgen starten we met en wekelijks en maandelijks overleg op de boerderij om dichterbij de bal te zitten. We proberen iedere week iets structureel te verbeteren.

Juli is op meerdere fronten een moeilijke maand. Doordat de oogst laat van start kon gaan, konden we ook later starten met uitgifte aan proefleden. De stand van het land en tegenvallende oogst maken dit jaar financieel onzeker. Daarom neemt het bestuur het moeilijke besluit om financieel op de rem te trappen: uitgaven beperken en in gesprek met de boer om het ZZP-contract te verkleinen en betalingen op te schorten. We informeren de leden hierover met een extra nieuwsbrief.

Enkele weken later zijn meerdere lichtpuntjes te melden. Zo zijn we in goed gesprek met de gemeente over de verlenging van de vergunning, nemen meerdere clubs (zoals de IVN) ons op in hun communicatie, hebben we de eerste proefpakketten uitgereikt en blijven nieuwe proefpakketters zich aanmelden.

Augustus

Inmiddels hebben ruim 50 mensen zich ingeschreven voor een proefpakket. Bestuur en enkele vrijwilligers zien er op toe dat iedereen vooraf wordt gebeld of persoonlijk gemaild. Na 3 of 4 keer ophalen wordt een proeflid gebeld of het beviel en of de persoon lid wil worden. De reacties zijn positief en uiteindelijk wordt 33% van de proefleden lid. De oogst is goed: er zijn meerdere tassen nodig om het pakket mee naar huis te nemen. Door de vakantieperiode is er een gebrek aan handjes op het land en uitgifte. Hierdoor wordt een groter beroep gedaan op vrijwilligers en bestuursleden die wél aanwezig zijn. Eind augustus zijn vrijwilligers met de bakfiets present op Bruisend Reeuwijk.

September

Ook na de zomerperiode blijft de druk op vrijwilligers hoog. Vrijwilligers staan ook op de Duurzaamheidsmarkt in Bodegraven. Met een mand vol groenten en heerlijke salsa met toastjes waar een kind van genoot en uitriep: "lekker!" was het een goede dag. Ondanks de hitte had onze stand de hele dag aanloop. Het spelletje 'raad het gewicht van de courgette' trok 15 deelnemers, waarvan 3 zich meteen als proeflid inschreven. Het belangrijkste was dat de verstrekte informatie op de markt 3 nieuwe leden overtuigde om zich aan te sluiten bij onze boerderij. Een week later, tijdens de Streekmarkt in Bodegraven waren er zo'n 90 bezoekers die het gewicht van de courgette wilden raden en konden we 5 nieuwe proefleden inschrijven.

In deze periode zijn de pakketten rijkelijk gevuld: prei, ui, snijbonen en sperziebonen, tomaten, aubergine, paprika, peper en als keuze: courgette/snijbiet/komkommer. Het paste vaak niet in één tas.

Op 12 september zijn de vrijwilligers in gesprek gegaan met het bestuur. Aanleiding was het afscheid van boer Gepco. Er ontstond een commissie die de uitgifte regelde en vrijwilligers van de coöperatie trokken – net als in 2022 - de rest van het jaar de kar. Vrijwilligers spraken de uitdrukkelijke wens uit om in het volgende jaar een vakbekwame en communicatief sterkere boer aan te nemen / in te huren.

Oktober

De oogstcommissie gaat weer van start. Wat kunnen we de boer meegeven voor volgend jaar? Naast een aantal bestuursleden geven 9 leden per email hun input. Een waardevolle bijdrage die besproken zal worden met de nieuwe boer.

Vanaf half oktober nemen we geen nieuwe proefleden meer aan omdat we geen goede pakketten met kunnen garanderen. Hoewel de oogst lekker doorloopt loopt de opbrengst langzaam terug. Het gecombineerd ophalen, dat onderling wordt geregeld door leden (Vegaburen) heeft een andere opzet gekregen. We zijn overgestapt op whatsapp groepen per wijk/dorp. Iedereen kan zich aanmelden voor groep en deze opzet lijkt te werken.

November

Het naseizoen is duidelijk begonnen. Het land wordt in rap tempo leeg geoogst, hoewel er nog voldoende boerenkool is. Een kleine oogst van aardappelen wordt uitgegeven. Door de nattigheid was het niet gelukt ze te poten dit jaar, maar blijkbaar zat er nog wat in de grond.

Op dinsdag 21 november is de tweede Algemene Ledenvergadering. Er werd gehoor gegeven aan de oproep om te komen; de zaal in het Huis van Alles in Bodegraven was met 42 aanwezigen goed gevuld. Het was een geslaagde bijeenkomst waarin we op constructieve en positief kritische wijze spraken over ons mooie initiatief. Na afloop hebben we samen met Gepco en onder het genot van een drankje, nagepraat en officieel afscheid van hem genomen.

December

Halverwege december was het dan echt afgelopen. Iedereen die nog boerenkool wilde hebben was welkom. Ook kon al kennis gemaakt worden met de nieuwe boer voor 2024: Roos Köbben. De vele vrijwilligers gingen nog even door. Van het verwijderen van de tomatenplanten uit de kassen, gereedschap schoonmaken en in de olie zetten, opruimen van keet/schuur, wilgen knotten, schapenmest uitrijden, alles om de boerderij weer klaar te maken voor het voorjaar.

Ecologisch presteren

In de statuten is vastgelegd dat de coöperatie streeft naar jaarlijkse vooruitgang in het toepassen van de principes van ecologische landbouw dan wel biologische voortbrenging en hiervan ook expliciet verslag te doen. Omdat er in 2021 sprake was van een tijdelijke locatie op nieuwbouwtterrein was van een “nul-jaar” nog geen sprake.

Daarmee was 2022 feitelijk het eerste jaar van functioneren, het “nul-jaar”. In dit jaarverslag kan dus voor het eerst een ontwikkeling worden weergegeven.

- Net als in 2022 zijn in 2023 geen bestrijdingsmiddelen of kunstmest toegepast. Door de wintercrisis heeft zelfs helemaal geen extra bemesting plaatsgevonden. De historische bemesting van het veebedrijf (wel kunstmest in het verleden) is nu een jaar verder uitgelooft. Dat is nodig gedurende 3 jaar om het predicaat “biologisch” te kunnen verwerven, mochten we dat willen aanvragen
- De zaden en planten die zijn betrokken van onze leverancier hebben allemaal het predicaat biologisch
- De lekkage en verontreiniging van een oude trekker is onder controle gebracht.
- Door het aantrekken van een nog niet vakbekwame boer, is in 2023 helaas weinig gebruik gemaakt van elkaar versterkende gewassen en combineren van bloemen met groente om natuurlijke ongediertebestrijders zoals lieveheersbeestjes aan te trekken.

Sociale pakketten

In de ‘Regels eigenaren, deelnemers & vrijwilligers’ is benoemd dat gestreefd wordt naar het (beperkt) uitgeven van “sociale pakketten” tegen gereduceerd tarief. Hier is in het verslagjaar nog geen goede vorm gevonden met de betrokken instanties. Door een direct contact is uiteindelijk één sociaal pakket tot stand gekomen in 2023. Anders dan in 2022 zijn er geen restpartijen geleverd aan de voedselbank.

De coöperatie – boer, vrijwilligers en commissies

De boer en trainees

De boerderij trekt een boer aan die integraal verantwoordelijk is voor de boerderij. Hij/zij wordt bijgestaan door één of meer trainees die het vak van het biologisch boeren kunnen leren. In 2023 was Gepco van Ek onze boer, waarmee we een ZZP-overeenkomst hebben gesloten. Vooraf was duidelijk dat hij beperkte ervaring had in (biologisch) tuinieren. Dit is opgevangen door een zaai- en pootplan op te laten stellen door een externe adviseur en door middelen vrij te maken voor extra begeleiding.

Hoewel het de bedoeling was dat er ook met 2 trainees gewerkt zou worden, is dat niet van de grond gekomen. Uiteindelijk hebben (nadat het seizoen al op streek was) 2 trainees wel een start gemaakt, maar is hun inzet was niet omvangrijk en zeker niet langdurig geweest.

De boer heeft kunnen steunen op een groeiende groep vrijwilligers. Deze groep vrijwilligers is in de loop van het seizoen flink in omvang gegroeid. Nadat we in de zomer afscheid hebben moeten nemen van Gepco is de hele bedrijfsvoering door hen overgenomen, waarbij er een “dagelijkse leiding” van vrijwilligers uit hun gelederen is gevormd onder aanvoering van Lia Nottelman en Ingrid van Uffelen. De wens van de vrijwilligers voor 2024 was een nieuwe boer aan te trekken die voldoende kennis en ervaring met zich meebracht.

Vrijwilligers

Nadat het oogstjaar 2022 van vertrek van boer Martijn en trainee Jetske was afgerond door vier vrijwilligers, hebben zich eind 2022 twee nieuwe vrijwilligers aangesloten om de kas winterklaar te maken, de bouw van de kas voor te bereiden en de keet en het gereedschap op te ruimen en te onderhouden. Met de snoei van de boomgaard zijn – na een oproep in een nieuwsbrief – vanuit de leden zo’n 8 nieuwe vrijwilligers aangesloten die ook na het snoeien actief vrijwilliger bleven op de boerderij. Door het gezamenlijk werken én koffie met lekkers drinken werd hun enthousiasme beloond en tegelijk de onderlinge band en verbondenheid met de coöperatie versterkt.

Vanaf de start van de oogst, toen zichtbaar werd dat de kennis en vaardigheid van een ervaren boer werd gemist, hebben zich geleidelijk aan meer vrijwilligers aangesloten. Ook een aantal bestuursleden is frequent bijgesprongen om gaten in de oogst- en uitgifteplanning op te vullen. Aan het eind van het jaar waren zo’n 15 vrijwilligers bijna wekelijks actief op de boerderij: zij zorgden voor het aanplanten, het wieden, het oogsten, beregenen, pakketten uitgeven en vele technische klussen. Zonder hun inzet zou de coöperatie niet kunnen draaien.

Door de groei van het aantal vrijwilligers komt de coöperatieve gedachte van de Vegaboerderij steeds meer tot uiting.

Oogstcommissie

Vanuit de coöperatieve gedachte is ook in 2023 een oogstcommissie actief geweest. Anders dan bedoeld heeft de boer daarin niet ondersteund. Deze rol is overgenomen door bestuurslid Martijn van der Veen, met verder in de commissie Ronald Hoevenaars Eefje Vink en Gerda Nederend. Na een oproep in de nieuwsbrief hebben ook 9 leden hun mening kenbaar gemaakt. De commissie heeft advies uitgebracht aan de ALV over bijstelling van de in 2023 gewenste oogst, in samenstelling, volume en leveringsduur in het seizoen. Dit advies is door de ALV integraal overgenomen.

Commissie personeelszorg

Als coöperatie willen we een goede werkgever zijn. Hierom is voor de personeelszorg naar de boer en trainees in 2023 een aparte commissie ingesteld met 2 leden die ook vanuit hun professionele achtergrond kennis van zaken hebben. Ook hebben we een vertrouwenspersoon aangesteld om leden, vrijwilligers en personeel de mogelijkheid te geven hun hart te luchten als het nodig is.

Evenementencommissie

Een aantal leden is actief in de evenementencommissie, die zo'n 4 keer per jaar onze coöperatie op een (duurzaamheids-)markt vertegenwoordigen om nieuwe geïnteresseerden te werven. Ook benaderen ze wachtende proefleden telefonisch om extra informatie te verstrekken en de belangstelling te peilen. De evenementencommissie heeft gezorgd voor een set aan vaste spullen voor bij markten zoals informatiebordjes, aankleding en foldermateriaal

Bestuur

Het bestuur is in 2023 negen maal bijeengekomen voor een bestuursvergadering. Daarnaast heeft vanaf juli maandelijks na de open dag ook een operationeel overleg plaatsgevonden tussen boer en één of meerdere bestuursleden.

In maart is Ingrid van Uffelen ingestroomd in het bestuur en heeft de taken van penningmeester deels al van Frank Broekhuizen overgenomen. Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 14 juni is zij door de leden formeel benoemd. In de ALV van 21 november is Ronald Hoevenaars benoemd als aankomend voorzitter – te effectueren in maart/april 2024, waarna Martien Kromwijk op dat moment de rol als voorzitter van de Raad van Commissarissen op zich zal nemen.

Belangrijke thema's voor 2023 voor het bestuur waren:

- Afwikkeling dienstverband Martijn van Zanten
- (Aansluitend) werven van een nieuwe boer
- Bewaken van de liquiditeit
- Aantrekken van nieuwe (proef)leden
- Verlengen van de tijdelijke vergunning aan de Buitenkerk
- Verwerven subsidies

De afwikkeling van het dienstverband met onze eerste boer nam meer tijd in beslag dan vooraf gedacht. Hierdoor kon het bestuur pas medio februari een afspraak maken met een nieuwe boer voor seizoen 2023. Om zoveel mogelijk financiële risico's af te dekken, heeft het bestuur met deze boer een zzp-overeenkomst kunnen afsluiten, voor 0,6 fte zoals begroot.

De ontwikkeling van de financiële situatie is gedurende het hele jaar een belangrijk onderwerp van overleg én zorg geweest. De werkzaamheden op de boerderij leidden nog tot zoveel onverwachte verrassingen dat goed sturen op de begroting nog niet mogelijk bleek en de liquiditeit leidend was. In juli 2023 heeft het bestuur moeten besluiten de zzp-overeenkomst met de boer tussentijds te beëindigen. Partijen hebben afgesproken nog twee maanden samen verder te gaan in de hoop dat de financiële positie in die tijd zou verbeteren. Dit bleek helaas niet het geval, waarna de werkzaamheden van boer Gepco voor de Vegaboerderij eind augustus zijn gestopt.

Vanaf medio 2023 heeft het bestuur contact gezocht met gemeente Bodegraven-Reeuwijk om de tijdelijke exploitatievergunning aan de Buitenkerk te verlengen. Hierbij heeft het

bestuur zich extern laten ondersteunen. Eind 2023 heeft de gemeente positief besloten op onze aanvraag voor een verlengde exploitatievergunning. Het participatieproces met de omliggende burens leidde ertoe dat slechts één bezwaarmaker zich bij de gemeente heeft gemeld. Deze bezwaarprocedure is in maart 2024 afgerond zonder nadelige gevolgen voor de reeds verleende tijdelijke vergunning. Dat betekent dat we in ieder geval de komende vijf jaar mogen blijven op deze locatie, mits ook Aad en Nanda de jaarlijkse huurafspraken willen verlengen. Hierdoor kunnen we ons beter richten op de toekomst en investeringen doen voor de langere termijn.

In het laatste kwartaal van 2023 zijn twee aangevraagde subsidies toegekend: een subsidie van €19.250 (co-financiering voor 50% van de projectkosten) voor de doorstart op de huidige locatie, definitieve vestiging en ecologische gemeenschapsfase) van de provincie Zuid-Holland (vitale landbouw) en bij de Rabobank een niet specifiek geormerkte subsidie van € 3.500 (coöperatieve duurzaamheid). Beide subsidies zijn in december toegekend. Niet alleen kunnen we hiermee een deel van onze plannen voor verduurzaming realiseren,, het is ook een teken dat deze partijen toekomst zien in ons initiatief en ons daarin willen steunen.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen (RvC) adviseert over structurele zaken binnen de coöperatie. Mocht de Vegaboerderij bijvoorbeeld eigen land gaan verwerken dan moeten zij adviseren over verkoop of verhuur van het land en bij grote investeringen. Daarnaast adviseert de RvC aan de ALV over de financiën.

De Raad van Commissarissen bestond uit begin 2023 uit

- Wim Korf (voorzitter)
- Paula Verhoeven
- Henri Stolwijk

Eind 2022 bleek dat de Raad vraagtekens bleef houden bij de ingezette koers. Voor de ALV van november heeft de RvC aan gegeven af te treden, maar niet per omgaande en niet gelijktijdig, dit om negatieve impact te vermijden en in goed overleg tot opvolging te komen. In de praktijk is de RvC na 1 maart 2023 niet meer actief geweest.

Eind 2023 is door de ALV Martien Kromwijk benoemd tot nieuwe voorzitter van de RvC, te effectueren in 2024 zodra Ronald Hoevenaars de rol als voorzitter van het bestuur overneemt. De nieuwe voorzitter kreeg de opdracht mee nog 2 extra leden voor te dragen.

Financieel verslag

De coöperatie heeft het jaar 2023 afgesloten met een negatief resultaat van € 7.943 en een eigen vermogen van € 41.021. Hieronder worden de belangrijkste verschillen tussen de jaarrekening 2023 en de herziene begroting 2023, zoals vastgesteld in de ALV van november 2022, toegelicht.

	Jaarrekening	Begroting
Eigen vermogen		
Kapitaal Coöperatie	166.000	200.000
Onverdeeld resultaat	<u>-124.797</u>	<u>-144.354</u>
	41.203	55.646
Omzet	34.166	44.416
Personeelskosten	13.955	36.645
Afschrijvingskosten	5.260	4.700
Overige bedrijfskosten	<u>22.894</u>	35.569
Exploitatiekosten	42.109	76.914
Resultaat	-7.943	-32.498

Ontwikkeling eigen vermogen

In de begroting is uitgegaan van een ledengroei van 28 reguliere leden, waarmee we eind 2023 een ledenaantal van 100 en een ingebracht kapitaal van € 200.000 zouden bereiken. De werkelijke ledengroei 2023 bedroeg 14 leden, waarvan 4 leden een éénpersoonshuishouden-certificaat hebben. Deze groei is groter dan in 2022 (+10 leden), maar aanzienlijk minder dan begroot.

Dat het eigen vermogen eind 2023 niet zo ver afwijkt van de begroting, is te danken aan met name te danken aan het gunstige zzp-contract met de boer van 2023 en de uitgavenstop die halverwege 2023 is ingezet.

Omzet

De begrote omzet was gebaseerd op de volgende uitgangspunten: alle 71 leden van eind 2022 nemen gemiddeld één pakket af. Daarnaast worden 22 2e en soms ook 3e pakket afgenomen tegen 10% korting. De 28 nieuwe leden die instromen, nemen gemiddeld 70% van het oogstjaar één pakket af.

Aan het begin van 2023 bleek een aantal leden hun pakketten in aantal terug te brengen of in het geheel niet meer te willen afnemen. De instromende leden wilden niet allen een pakket afnemen, namen per lidmaatschap minder vaak meer dan één pakket af en stroomden – mede door de late start van het uitgeven van proefpakketten – veel later in dan verwacht.

De gerealiseerde opbrengst is als volgt opgebouwd: 52 leden hebben één jaarpakket afgenomen, in totaal werden 28 2e of 3e pakketten met 10% korting afgenomen. In totaal hebben we 47 betalende proefleden ontvangen en zijn 20 proefleden en/of afnemers van een donorpakket ingestroomd die naar rato gemiddeld 13% van het oogstjaar een pakket afnamen

Personeelskosten

De begroting was gebaseerd op een loondienstverband van 0,6 fte voor het gehele jaar. De gerealiseerde personeelskosten bestonden voor € 5.644 uit afwikkeling van het dienstverband met boer Martijn van Zanten. Ook de overige personeelskosten zijn relatief beperkt, omdat de nieuwe boer Gepco pas in maart startte, de zzp-overeenkomst gezien de beperkte tuinderservaring tegen een gunstig tarief was afgesproken, de uitbetaling op de zzp-overeenkomst vanwege de uitgavenstop half juli is gestopt en we maar drie maanden een trainee hebben ingezet tegen een vrijwilligersvergoeding.

Afschrijvingskosten

Gezien de financiële situatie is in 2023 slechts beperkt geïnvesteerd. Begin 2022 is de koelcel verkocht omdat we op de huidige locatie aan de Buitenkerk geen ruimte hebben om deze opnieuw op te bouwen. In april is de plantmachine verkocht. Doordat de verkoopprijs lager was dan de boekwaarde, leidde deze verkoop tot een negatief verkoopresultaat van € 1.900

Overige bedrijfskosten

De kosten voor huur van het land, nutsvoorzieningen en het plant- en zaaigoed bleken lager te zijn dan begroot. Door het oversluiten van verzekeringen is hier ten opzichte van de begroting bijna 50% op bespaard en doordat we zo krap aan de wind moesten zeilen is de begrote post 'onvoorzien' van € 5.300 nauwelijks ingezet.

Continuïteit en ondernemingsplan

Het bestuursoordeel over het financieel jaarresultaat is dat we ons nog steeds in een financieel kwetsbare situatie bevinden. De groei, zowel in aantallen leden als in aantal afgenomen groentepakketten, gaat minder snel dan bij de start van de coöperatie was ingeschat en opgenomen was in het Ondernemingsplan 2022. Hierdoor zullen we ook in de komende jaren de uitgaven scherp in de gaten moeten houden en het voortdurend werven én behouden van nieuwe leden en afnemers van groentepakketten blijft cruciaal.

In de begroting voor 2024 is als maatregel gehandhaafd dat de nieuwe boer is niet meer full time aangesteld maar voor 0,6 fte. Met de inmiddels gegroeide inzet van vrijwilligers lijkt dit inmiddels goed te werken. De communityvorming krijgt steeds meer vorm zoals beoogd, de verlengde vergunning geeft de ruimte om concrete meerjarenplannen te maken en met het aantrekken van de nieuwe boer zal ook de aandacht voor biodynamisch telen en educatie over biologische landbouw meer vorm krijgen.

Gebeurtenissen na balansdatum

De werving van een nieuwe boer is op tijd ingezet, met als resultaat dat we boerin Roos Köbben op zzp-basis hebben kunnen aantrekken. Vanaf januari 2024 heeft zij de dagelijkse leiding over de boerderij en is zij verantwoordelijk voor het biologisch tuinieren, de oogst, de praktische aansturing van vrijwilligers op de boerderij en het overbrengen van kennis over het biologisch tuinieren.

De tijdelijke vergunning om het land als Vegaboerderij te gebruiken (inclusief 2 tunnelkassen en bedrijfskeet) was voor 2 jaar afgegeven. In de loop van 2023 ontstond – mede naar aanleiding van een bezwaar van een buurman tegen de tunnelkassen) over de strekking van de vergunning – een handhavingsprocedure. Inmiddels is deze handhavingsprocedure achterhaald door de door gemeente Bodegraven-Reeuwijk afgegeven verlengde tijdelijke vergunning voor 5 jaar.

Deze doorstart en de inzet voor een definitieve locatie in eigendom zijn de basis geweest voor de in eind 2023 aangevraagde subsidies. Provincie Zuid Holland heeft in 2024 de toegekende subsidie ter hoogte van € 19.250 verstrekt onder voorbehoud van en voor zover deze binnen twee jaar wordt aangewend voor de geormerkte doelen zoals beschreven in de aanvraag.

Opgesteld door het Bestuur, 12 juni 2024

Ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering op 21 juni 2024, met als besluit: ...

Getekend door alle leden van het Bestuur

Ronald Hoevenaars

Gert Rijkzen

Ingrid van Uffelen

Eefje Vink

Martijn van der Veen